

Sande kommune

Orientering til kommunene om meddommere og skjønnsmedlemmer

Valg av meddommere – prosessen fremover

Perioden for dagens utvalg av meddommere utløper 31. januar 2020. Kommunestyrene skal derfor velge nye meddommere for fire år fra og med 1. januar 2021 til og med 31. desember 2024. Valgene av meddommere til tingrettene, lagmannsrettene og jordskifterettene må være ferdig innen 1. juli 2020. Når valgene er foretatt, er siste frist til å varsle domstolene om utfallet 14. september 2020.

Vi er kjent med at mange kommuner allerede er i gang med arbeidet med å finne frem til aktuelle meddommere. Domstolene skal derfor legge inn sine bestillinger av meddommere i sitt saksbehandlingssystem, LOVISA, for at kommunene skal være i stand til å laste dem inn i systemet. For å gi dere kommuner bedre tid til valget av meddommere har vi anbefalt at domstolene legger inn antall meddommere allerede innen 1. februar 2020, selv om siste lovbestemte fristen i år faller på 29. samme måned.

Endringer i forskrift om domssogns og lagdømmeinndeling

Flere kommuner har lurt på hvilken betydning forestående kommune- og fylkessammenslåinger vil ha for meddommervalgene. Der det skjer endringer i kommunestrukturen vil det være den nye/sammenslåtte kommunen som har ansvaret for valget av meddommere, dvs det er den nye kommunestrukturen som gir føringer for prosessen med meddommervalgene.

For domstolene betyr strukturendringene at de domstolene som har domssogn (kommuner) som berøres av strukturendringer, må vente med å legge inn bestillingen på antall meddommere til endringene er trådt i kraft, dvs så raskt som mulig etter 1. januar 2020.

Det er domstolenes oppgave å legge inn bestilling på hvor mange meddommere de trenger. Domstolene må foreta beregninger ut fra hvor mange man har behov for fra den enkelte ([sammenslåtte](#)) kommune i sitt domssogn. Enkelte kommune blir delt i forbindelse med strukturendringene. For eksempel vil deler av Snillfjord kommune gå inn i Heim kommune som vil utgjøre deler av domssognet til Sør-Trøndelag tingrett, mens deler vil gå inn i domssognet til Hitra kommune som utgjør deler av domssognet til Fosen tingrett.

Allsidig sammensetning

Som fremgår av domstolloven § 67 skal utvalgene av meddommere ha «en allsidig sammensetning, slik at de best mulig representerer alle deler av befolkningen. Kommunen skal oppfordre allmennheten til å foreslå kandidater til valget.»

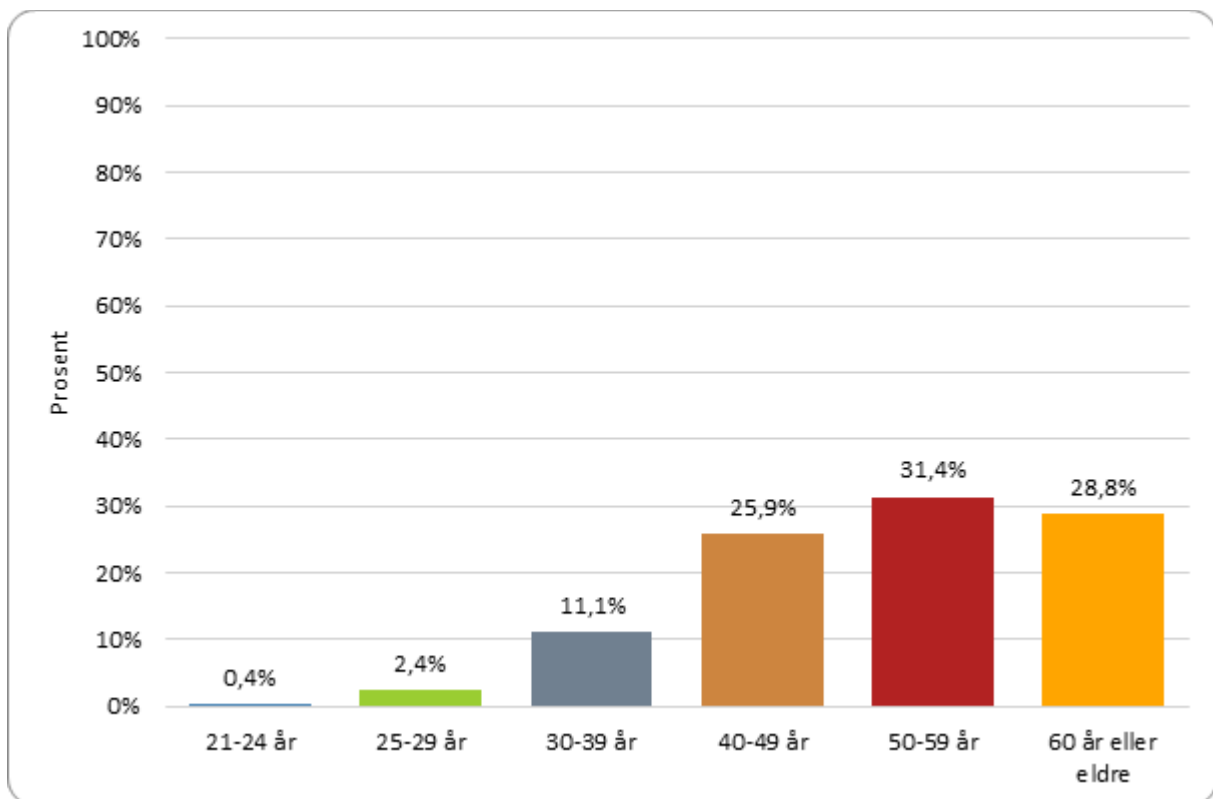
I 2018 gjennomførte Domstoladministrasjonen en undersøkelse blant alminnelige meddommere, med over 15000 svar. Blant annet ble spørsmål om representativitet undersøkt når det gjelder alder, utdanningsnivå og etnisk bakgrunn. Kjønn og geografi er som kjent sikret gjennom oppnevningsprosessen.

- Når det gjelder alder viser undersøkelsen at 60 prosent av meddommerne i Norge er 50 år eller eldre. Kun 2,8 prosent er under 30 år, jf graf.
- Kun 5 prosent av meddommerne er født utenfor landet. 7,7 prosent av de svarende har minst en forelder født utenfor Norge. Det betyr at innvandrerbefolkningen er underrepresentert i meddommerutvalgene.
- 44,6 prosent er ansatte i offentlig sektor og like mange er ansatt i privat sektor eller er selvstendige næringsdrivende. Andelen pensjonister er 13,8 prosent og studentene utgjør 1,8 prosent. Når det gjelder yrke m.v. ser det dermed ut til at representativiteten er god.
- Utdanningsnivået er betydelig høyere enn for befolkningen i sin helhet. 75 prosent har universitets- eller høyskoleutdanning. Nesten halvparten har mer enn tre år.

Det ble i 2018 også gjennomført en lignende undersøkelse blant meddommere i jordskifteretten med ca. 1000 svar. Ingen av de svarende var her under 30 år, og kun 22 prosent var under 50 år.

Når lovens formulering om allsidig sammensetning sammenlignes med svarene i undersøkelsene er det derfor grunn til å betone at andelen yngre meddommere bør øke betydelig og at kommunene bør etterstrebe å velge flere meddommere som har innvandrerbakgrunn.

Figur: Alderssammensetning blant de svarende på meddommerundersøkelsen for de alminnelige domstolene.

Digital kompetanse

Vi vil for øvrig gjøre kommunene oppmerksomme på at det er en stor fordel om de meddommerne og som velges har en viss digital kompetanse med hensyn til arbeidsmåtene i de alminnelige domstolene og i jordkifterettene.

Med hilsen

Robert Envik
seksjonssjef

Merethe Baustad Ranum
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Forskrift om endring av forskrift om inndeling i jordskiftesokn og tilordning til lagmannsrettene